

لکنت زبان؛ اختلال گفتاری شایع در میان کودکان

شنیدن اولین کلمات از زبان کودک یکی از شیرین‌ترین و به‌یادماندنی‌ترین لحظات زندگی هر پدر و مادری است. اما این مرحله شیرین از زندگی کودک نقشی مهم و حیاتی نیز دارد، چرا که کوچک‌ترین بی‌توجهی به مشکلات آن می‌تواند تبعات بسیاری در پی داشته باشد.

جام جم آنلاین: شنیدن اولین کلمات از زبان کودک یکی از شیرین‌ترین و به‌یادماندنی‌ترین لحظات زندگی هر پدر و مادری است. اما این مرحله شیرین از زندگی کودک نقشی مهم و حیاتی نیز دارد، چرا که کوچک‌ترین بی‌توجهی به مشکلات آن می‌تواند تبعات بسیاری در پی داشته باشد.

سعیده احمدی، کارشناس ارشد گفتار درمانی در این باره به [#171](#)؛ جام‌جم می‌گوید: [#171](#)؛ گفتار درمانی یکی از شاخه‌های علوم توانبخشی است که برای کمک و درمان اختلالات گفتار و زبان مانند لکنت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

وی به برخی موارد اختلالات گفتاری اشاره می‌کند و توضیح می‌دهد: [#171](#)؛ اختلال یادگیری زبان به این معنی است که بعضی بچه‌ها دیر شروع به حرف زدن می‌کنند و برای این کار به کمک‌های تخصصی نیاز دارند. البته معمولاً بچه‌هایی که اختلال یادگیری زبان دارند، در مدرسه هم با مشکل مواجه خواهند شد. چون زیربنای یادگیری خواندن و نوشتن، زبان است. در این موارد نیز [#171](#)؛ گفتاردرمانگر در بخشی که مشکل زیربنای زبانی دارد، می‌تواند به کودک کمک کند.

وی ادامه می‌دهد: [#171](#)؛ اختلالات تلفظی هم از دیگر مشکلات است. البته در این مورد لازم است دقت داشته باشیم هر چه سن کمتر باشد، درمان هم بهتر و راحت‌تر صورت می‌گیرد، اما باز هم بزرگسالانی که اختلالات تلفظی دارند، می‌توانند برای درمان مراجعه کنند.

کودکانی که عقب‌ماندگی ذهنی دارند و بچه‌های کم‌شنوا هم از دیگر گروه‌هایی هستند که گفتار درمانگرها با آنها کار خواهند کرد.

شایع‌ترین اختلال گفتار

یکی از مشکلاتی که شاید بیشتر هم با آن آشنا باشیم، لکنت زبان است. سعیده احمدی در این مورد توضیح می‌دهد: [#171](#)؛ این‌که لکنت از کودکی و در سنین زیر 6 سال شروع می‌شود، اما گاهی ممکن است درمان نشود و تا بزرگسالی ادامه پیدا کند.

وی می‌افزاید: [#171](#)؛ لکنت زبان شایع‌ترین مشکلی است که میان بچه‌های عادی وجود دارد. به‌طور تقریبی 5 درصد بچه‌های زیر 6 سال در دوره‌های دچار ناروانی سخن گفتن و لکنت می‌شوند.

وی به والدین توصیه می‌کند هیچ وقت با تصور این‌که شاید لکنت زبان کودک خودش خوب شود، نسبت به این مشکل بی‌اعتنا نباشند.

این کارشناس گفتاردرمانی یادآور می‌شود: [#171](#)؛ گفتار درمانگر به والدین مشاوره خواهد داد که با چه کارهایی لکنت زبان کودک بهبود می‌یابد. به عنوان مثال شاید والدین باید عادت‌های گفتاری‌شان را تغییر دهند یا تغییراتی در ارتباط‌شان با کودک ایجاد کنند. بنابراین اگر آنها چنین مواردی را رعایت کنند، به احتمال زیاد این مشکل کودک نیز درمان خواهد شد.

احمدی با تأکید بر این نکته که اگر درمان در همان سنین زیر 6 سال شروع شود، خیلی بهتر بوده و اکثراً هم موفقیت‌آمیز است، توضیح می‌دهد: [#171](#)؛ اگر لکنت زبان کودک زیر 6 سال درمان نشود، وقتی وارد مدرسه می‌شود آگاهی زبانی وی بالا رفته و متوجه مشکل گفتاری خود می‌شود. همچنین بچه‌های دیگر هم متوجه این تفاوت خواهند شد، در نتیجه کودک دچار استرس و اضطراب شده و پس از این دیگر لکنت، یک اختلال ساده گفتاری نیست. بلکه موارد روحی، روانی نیز بر لکنت تأثیر گذاشته و درمان آن را مشکل‌تر می‌سازد. به همین دلیل همیشه توصیه می‌شود به محض این‌که اولین علائم ناروانی را در سخن گفتن کودک مشاهده کردید، حتماً با یک گفتار درمانگر مشورت کنید.

وی می‌افزاید: [#171](#)؛ زمانی که کودک خوب شد نیز ارتباط با گفتار درمانگر را قطع نکنید. چون لکنت در ابتدا گاهی هست و گاهی نیست. اما والدین نباید تصور کنند در دوره‌هایی که لکنت وجود ندارد، کودک خوب شده است و در نتیجه درمان را رها کنند. بلکه نظارت گفتار درمانگر باید یک تا دو سال ادامه داشته باشد تا از بهبود قطعی مطمئن شویم.

کودکان در سنین متفاوتی شروع به حرف زدن می‌کنند و به همین دلیل حد متوسطی برای تعداد لغات و حرف زدن آنها در نظر گرفته می‌شود.

احمدی می‌گوید: «معمولاً در یک سالگی بچه به طور متوسط باید 3 کلمه یاد گرفته باشد و تا یک و نیم سالگی این مقدار به 20 کلمه برسد، که در مورد بعضی‌ها بیشتر است و بعضی‌ها کمتر. این تعداد کلمات با افزایش سن کودک نیز افزایش می‌یابد. در نتیجه اگر مشخص شد کودک از حد متوسط هم کمتر حرف می‌زند، باید به متخصص مراجعه کنیم.»

وی می‌افزاید: «اگر کودکی 3 سال دارد و خیلی کم حرف می‌زند، حتماً باید به متخصص مراجعه کرد، چون کم‌کم دارد به سنین مدرسه رفتن هم نزدیک می‌شود. البته ممکن است در خانواده این دیر حرف زدن را مربوط به مسائل ارثی بدانند و در نتیجه اقدامی برای بهبود آن نکنند. با این‌که این مورد زمینه ارثی هم دارد، باید دقت داشته باشیم که این اختلال در همه به یک شدت به ارث نمی‌رسد. همچنین ممکن است فردی که در خانواده همین مشکل را داشته از نظر تحصیلی هم موفق نبوده باشد. درحالی‌که هیچ‌کس نمی‌داند علت اصلی مشکل وی در خواندن و نوشتن، در حقیقت زیر بنای ضعیف زبانی است.»

در نتیجه مشخص است که با مشاهده کوچک‌ترین نشانه‌ای از اختلالات گفتاری باید به گفتار درمانگر مراجعه کرد تا از بروز مشکلات بعدی پیشگیری شود.

نیلوفر اسعدی بیگی / گروه سلامت